

Мемлекеттік рәміздер.

- **Мақсаттары:**
- **1. Білімділік:** Оқушыларға еліміздің рәміздерінің мағынасын терең түсіне білуге мемлекеттік рәміздердің авторларының өмірбаяндарын, еңбек жолдарын үйрету.
- **2. Дамытушылық:** Оқушылардың мемлекеттік нышандарды оқып- үйренуде өзіндік дағды қалыптастырып және шығармашылық қабілеттерін дамыту.
- **3. Тәрбиелік:** Оқушыларды Отан сүйгіштікке, адалдыққа, адамгершілікке, мемлекеттік рәміздерді қастерлеуге, құрметтеуге тәрбиелеу.
- **Сабақтың түрі:** тәрбие сағаты
- **Тәрбие сағатының әдісі:** іздену, сұрақ-жауап, әңгімелеу
- **Көрнекілігі:** ҚР-ның рәміздері және олардың авторлары туралы стенд, компьютер, проектор, дыбыс күшейткіш аппараттар.

• ***Тәрбие сағатының барысы:***

• **Ұйымдастыру кезеңі:** Оқушыларды түгендеу, назарларын сабаққа аудару.

• -Сәлеметсіңдер ме балалар! Көңіл күйіміз қалай?

• -Балалар біз қандай мемлекетте тұрамыз?

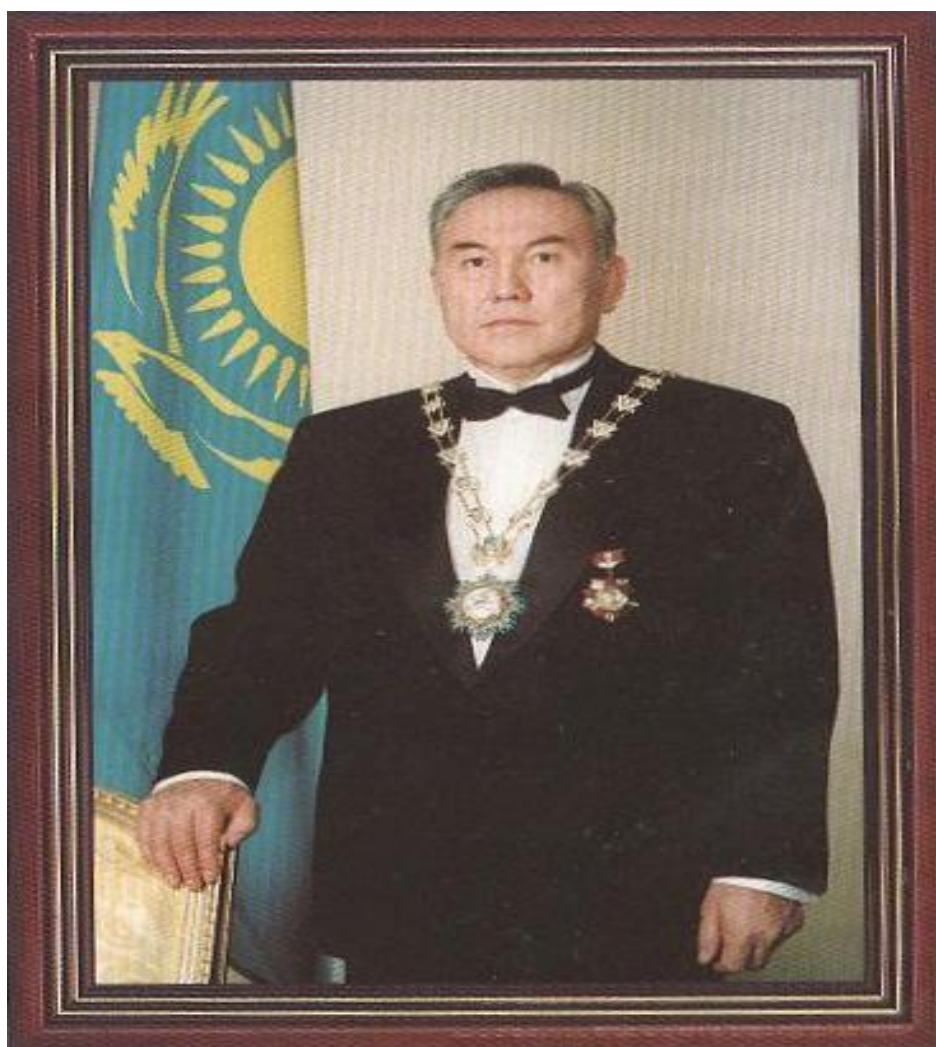
• -Біздің ұлтымыз қандай?

• -Қай тілде сөйлейміз?

• - Президентіміз кім?

Қазақстан Республикасының президенті

ЕГЕМЕНДІ ЕҢСЕТІ ЕЛІМ МЕНІЦ!

Қазақстан – кешегі әз әуен,

Қазақстан – бүгінгі ғажап үн.

Қазақстан құшқан кеудесін ғасырлар,

Қазақстан – қастерлі қазағым.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ТУЫ

- **ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ТУЫ –** Қазақстан Республикасының мемлекеттік негізгі рәміздердің бірі. ҚР Президентінің “Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздері туралы” конституциялық заң күші бар Жарлығымен (24.1.1996) белгіленген. Мемлекеттік ту көгілдір түсті тік бұрышты кездеме. Оның ортасында арайлы күн, күннің астында қалықтаған қыран бейнеленген. Ағаш сабына бекітілген тұста — ұлттық оюлармен кестеленген тік жолақ өрнектелген. Күн, арай, қыран және ою-өрнек — алтын түсті. Тудың ені ұзындығының жартысына тең. ҚР мемл. туының авторы — суретші Шәкен Ниязбеков. Бірыңғай көк-көгілдір түс төбедегі бұлтсыз ашық аспанның биік күмбезін елестетеді және Қазақстан халқының бірлік, ынтымақ жолына адалдығын аңғартады. Бұлтсыз көк аспан барлық халықтарда әрқашан да бейбітшіліктің, тыныштық пен жақсылықтың нышаны болған. Геральдика (гербтану) тілінде — көк түс және оның түрлі реңкі адалдық, сенімділік, үміт сияқты адамгершілік қасиеттерге сай келеді. Ежелгі түркі тілінде “көк” сөзі аспан деген ұғымды білдіреді. Көк түс түркі халықтары үшін қасиетті ұғым. Түркі және әлемнің өзге де халықтарындағы көк түстің мәдени-семиотик. тарихына сүйене отырып, мемлекеттік тудың көгілдір түс Қазақстан халқының жаңа мемлекеттілікке ұмтылған ниет-тілегінің тазалығын, асқақтығын көрсетеді деп қорытуға болады. Нұрға малынған алтын күн тыныштық пен байлықты бейнелейді. Күн — қозғалыс, даму, өсіп-өркендеудің және өмірдің белгісі. Күн — уақыт, замана бейнесі. Қанатын жайған қыран құс — бар нәрсенің бастауындай, билік, айбындылық бейнесі. Ұлан-байтақ кеңістікте қалықтаған қыран ҚР-ның еркіндік сүйгіш асқақ рухын, қазақ халқының жан-дүниесінің кеңдігін паш етеді.

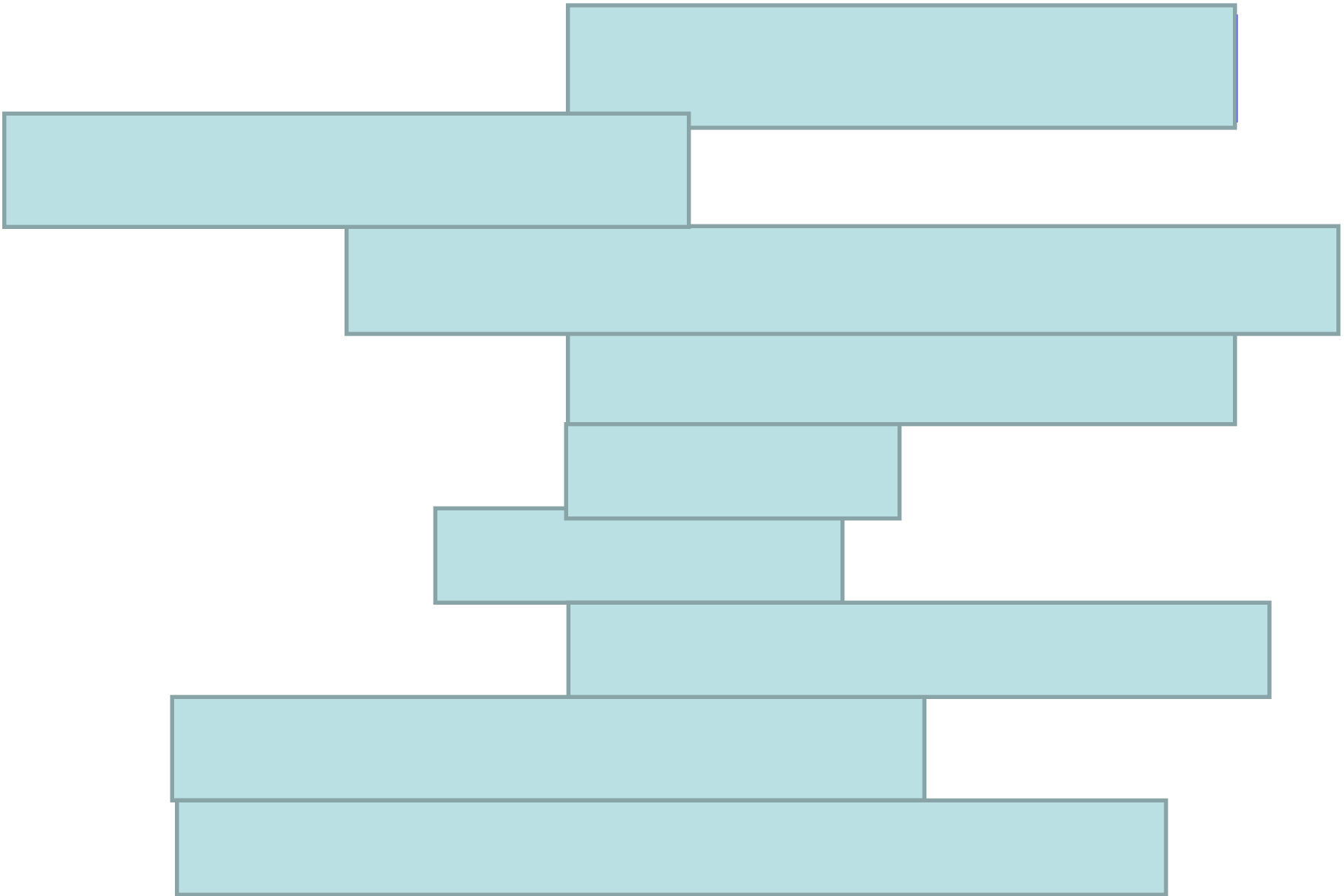

Шакен Ниязбеков – Қазақстан Мемлекеттік Туының авторы және суретші. Ол 1938 жылы 12 қазанда Тараз қаласында өмірге келген. Шакен Ниязбеков анасы жағынан кеңес одағының батыры Бауыржан Момушылының туысы, сонымен қатар арғы ата-бабалары Төле би болған екен. Ол 10 жасында ата-анасынан, апасынан айрылған. Мектепті бітіргеннен кейін Ленинградтағы В.И.Мухин атындағы жоғарғы сурет-өнеркәсіп училищесін бітірген. Студент болып жүрген кезінен-ақ ол Эрмитаждағы, Петродворец-тегі Исаакиев соборын қайта өндеу жұмыстарына қатысқан. Ол өзінің басты ұстазы суретші Әбілхан Қастеев деп есептейді.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МЕМЛЕКЕТТІК ЕЛТАҢБАСЫ.**

Елтаңба — ҚР-ның негізгі Мемлекеттік рәмізі. ҚР Президентінің “Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздері туралы” конституц. заң күші бар Жарлығымен (24.1.1996) белгіленген. Рәміздік тұрғыдан ҚР мемл. гербінің негізі — шаңырақ. Ол — гербтің жүрегі. Шаңырақ — мемлекеттің түп-негізі — отбасының бейнесі. Шаңырақ — Күн шеңбері. Айналған Күн шеңберінің қозғалыстағы суреті іспетті, Шаңырақ — киіз үйдің күмбезі көшпелі түркілер үшін үйдің, ошақтың, отбасының бейнесі. Тұлпар — дала дүлділі, ер-азаматтың сәйгүлігі, желдей ескен жүйрік аты, жеңіске деген жасымас жігердің, қажымас қайраттың, мұқалмас қажырдың, тәуелсіздікке, бостандыққа ұмтылған құлшыныстың бейнесі. Қанатты тұлпар — қазақ поэзиясындағы кең тараған бейне. Ол ұшқыр арманның, самғаған таңғажайып жасампаздық қиялдың, талмас талаптың, асыл мұраттың, жақсылыққа күштарлықтың кейпі. Қанатты тұлпар Уақыт пен Кеңістікті біріктіреді. Ол өлмес өмірдің бейнесі. Бір шаңырақтың астында тату-тәтті өмір сүретін Қазақстан халқының өсіп-өркендеуін, рухани байлығын, сан сырлы, алуан қырлы бет-бейнесін паш етеді. Бес бұрышты жұлдыз гербтің тәжі іспетті. Әрбір адамның жол нұсқайтын жарық жұлдызы бар. Қ. р. м. елтаңбасының авторлары — Ж. Мәлібеков пен Ш. Уәлиханов.

Мəлібеков Жандарбек
Мəлібекұлы – ҚР-ның
Мемлекеттік Елтаңбасының
авторы, Өзбекстанның еңбегі
сіңген архитекторы.

Ол 1942 жылы 24 наурызда
Қызылорда облысы Жаңақорған
ауданы, Екпінді ауылында
дүниеге келген. Ол Ташкенттегі
архитектуралық Политехникалық
институтты бітірген. Өзбекстанның
ғылыми – зерттеу институты
өнеркәсібінің және қала
құрылысының басты жобасының
архитекторы. Ж.М.Мəлібеков
Андижан қаласының
аэровокзалының, Самаркандта
облыстық администрацияның,
драма театрдың, орталық
кітапхананың және Ангрена,
Ферғана, Самарканд қаласындағы
шағын аудандардағы үйлердің
жобасын құруға белсене қатысты.
Қазір Астана қаласында тұрады

- **Уалиханов Шота-Аман Ыдырысұлы** Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтанбасының авторы. Қазақстанға еңбегі сіңген архитектор, Қазақстан Республикалық Мемлекеттік сыйлығың лауреаты. Ол 1932 жылы 26 сәуірде қазіргі Солтүстік Қазақстан облысы Айыртау ауданы, Сырымбет ауылында дүниеге келген. Ол Мәскеудегі архитектуралық институтын бітірген. Ол Қазақстан жобалау институтында қалақұрылысы бойынша Алматы қаласының бас архитекторының орынбасары болып істеген. Қазіргі уақытта Мемлекеттік тарихи мәдени ескерткіштерді қорғау қоғамының бастығы.
- Негізгі жұмыстары: Шоқан Уалиханов, Әліби Жангельдин, Тоқаш Бокин ескерткіштерін және «Динамо» стадионның жобасын құрастырған.

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік әнұраны

сөзі: Ж.Нәжімеденов, Н.Назарбаев, әні: Ш.Қалдаяқовты

- Алтын күн аспаны,
Алтын дән даласы,
Ерліктің дастаны,
Еліме қарашы!
Ежелден ер деген,
Даңқымыз шықты ғой.
Намысын бермеген,
Қазағым мықты ғой!
  - Қайырмасы:
    - Менің елім, менің елім,
Гүлің болып егілемін,
Жырың болып төгілемін, елім!
Туған жерім менің – Қазақстаным!
- Ұрпаққа жол ашқан,
Кең байтақ жерім бар.
Бірлігі жарасқан,
Тәуелсіз елім бар.
Қарсы алған уақытты,
Мәңгілік досындай.
Біздің ел бақытты,
Біздің ел осындай!
  - Қайырмасы:
    - Менің елім, менің елім,
Гүлің болып егілемін,
Жырың болып төгілемін, елім!
Туған жерім менің – Қазақстаным!

- **Жұмекен Нәжімеденов** – ҚР-ның Мемлекеттік әнұранының авторы. «Менің Қазақстаным» өлеңінің сөзін ол 21 жасында жазған екен.
- Ол 1935жылы 28 қарашада қазіргі Атырау облысы, Құманғазы ауданында Қошалақ жерінде өмірге келген. Ол атасы Нәжімеден Стамгазиевтің қолында өскен. Сөз өнеріне сүйіспеншілігін, Отанның тарихын және Қазақ елінің салт-дәстүрін біліп өсуге жеке адам болып қалыптасуына атасының әсері мол болған. Атасы немересіне олардың әйгілі ата-бабалары Қартпанбет жырау (алтыншы ата- бабалары) болғанын оның үлкен әпкесі Қосуан. Қосуан Махамбет Өтемісұлының шешесі болғанын айтып берген. Жұмекен Нәжімеденов Қазақстан Мемлекеттік консерваторияда оқыған. Кейінірек «Жазушы» баспасында редактор болып, «Лениншіл жас» газетінің бөлім меңгерушісі, «Қазақстан» жазушылар одағының әдеби кеңесшісі, Мемлекеттік баспа комитетінің редакторы, «Мектеп» баспасының меңгерушісі болып істеген. 1961жылы Ж. Нәжімеденовтің ең алғашқы лирикалық «Егіс» жинағы шықты. Кейінірек төрт жылдан кейін «Жоқ, ұмытуға болмайды» атты жинағы жарық көрген. Ж. Нәжімеденовтың тірі кезінде барлығы оншақты өлең жинағы және үш томдық «Ақ шағыл» («Белые пески» 1973 жыл) «Кішкентай» (Маленький) (1975 жылы) «Даң пен уақыт» (Известность и молва) (1975 жылы) шыққан. 48 жасқа алты күн қалғанда 1983 жылы 22 қарашада қайтыс болған. Ақынның қайтыс болғаннан кейін тірі кезінде жарық көрмеген он жинақ өлеңдері, поэмалары, повестері, романдары, статьялары, аудармалары және тоғыз күй шығармалары жарық көрді. Оның шығармалары көптеген тілдерде аударылған.
- Жұмекен Нәжімеденов А.Вознесенскийдің, Е. Евтушенконың, Н.Хикметтің және А.Файзидің шығармаларын қазақ тіліне аударған.

- **Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев**
- **1940** 1940 ж. шілденің 6 1940 ж. шілденің 6 Алматы облысы 1940 ж. шілденің 6 Алматы облысы Қаскелең ауданы 1940 ж. шілденің 6 Алматы облысы Қаскелең ауданы Шамалған ауылында дүниеге келген.
- **1967** 1967 ж. Қарағанды металлургия комбинаты жанындағы жоғары техникалық оқы орнын бітірді. Экономика ғылымдарының докторы.
- Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының, Халықаралық инженерлік академияның, Ресей Федерациясы әлеуметтік ғылымдар академиясының академигі. Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің құрметті профессоры. Беларус ғылым академиясының құрметті мүшесі. М.В. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінің құрметті профессоры.
- Кезінде Жүмекен Нәжімеденов жазған ән сөзіне Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтің бастамасымен кейбір түзетулер еңгізілді. Елбасының ұсынысы бойынша біріншіден, әнұранның мәтінінде ғасырлар бойы тәуелсіздік үшін күрескен бабалар ерлігі көрініс тапты. Екіншіден, мәтінде асыл мұрамыз – еліміздің кеңбайтақтығы, үшіншіден, жер мен ел байлығы біздің ұрпақтарымыздың болашағына айқын жол ашатыны көрініс тапқан. Ең бастысы – тәуелсіздігіміздің алтын діңгегі – ел бірлігі баса айтылған.

- **Шәмші Қалдаяқов (1930-1992)**
композитор. ҚР Мемлекеттік әнұраны
әнінің авторы.
- Ол 1930 жылы 15 тамызда Оңтүстік
Қазақстан облысы, Қызылқұм
ауданында дүниеге келген. 1956-62
жылдары Алматы консерваториясында
оқыған.
- Ш. Қалдаяқов көптеген жастар жайлы
лирикалық өлеңдердің авторы. Қазіргі
таңда халық арасында ерекше
орындалып жүрген әндер. Мысалы;
«Қара көз», «Қайықта», «Ақ сұңқарым»,
«Ана туралы жыр», «Сырдария сұлуы»
және т.б өлеңдері. Композитордың
творчествосында 3000 астам өлең бар.
Сол өлеңдерін Қазақстанның белгілі
әншілері Б. Төлегенова, Р. Рымбаева, Н.
Нүсіпжанов т.б. орындап жүр. «Менің
Қазақстаным» әні оның
творчествосындағы маржаны деп
есептеледі. Осы әні ең алғаш рет 2006
жылы қаңтар айында Ақордада Н.
Назарбаев президенттік қызметіне
кіріскенде салтанатты түрде
орындалды. Алматының орталық
концерт залы және бір көшесі
композитордың есімімен аталады.

1. Біз қай мемлекетте тұрамыз?

Қазақстан

2. Біздің елбасымыз кім?

Н.Ә.Назарбаев

3. Біздің мемлекеттік тіліміз?

Қазақ тілі

4. Қазақстан Республикасының рәміздерін ата?

Ту, елтаңба, гимн

5.Тудың түсі қандай?

көк

6.Туда нелер бейнеленген?

Күн,қыран,ою-өрнек

7.Қазақстанның астанасы қай қала?

Астана

8.Қазақстанда қанша облыс бар?

14 облыс

*Еліміздің ертеңі
бүгінгі жас ұрпақтың қолында,
ал жас ұрпақтың тағдыры
ұстаз қолында.
Н.Ә. Назарбаев*

ВЕРИТЕ В СВОЮ ЛЮБОВЬ

